

IBOR GEÇİŞ SÜRECİ KAPSAMINDA BİLGİLENDİRME DUYURUSU

24 Eylül 2021

Değerli İhracatçılarımız,

Bu bilgilendirme, çeşitli finansal ürün ve sözleşmelerde kullanılan USD LIBOR, EUR LIBOR, GBP LIBOR, JPY LIBOR, CHF LIBOR veya TRLIBOR gibi farklı para birimlerine dayalı referans faiz oranlarının (genel ifade ile Bankalararası Faiz Oranı ("IBOR")) kullanımının sonlandırılacak olması sebebiyle yeni referans faiz oranlarına ("Risksiz Faiz Oranı") geçiş süreci ("Referans Faiz Oranı Reformu") kapsamında farkındalık yaratılması amacıyla yapılmaktadır.

Söz konusu geçiş süreci, Bankamız ile gerçekleştirilen işlemlerde yukarıda belirtilen referans faiz oranlarına endeksli finansal ürünleri kullanan ve/veya söz konusu finansal ürünler ile ilgili işlem yapmayı planlayan gerçek ve tüzel kişileri ilgilendirmektedir.

IBOR'dan Risksiz Faiz Oranı'na geçişte etkilenecek başlıca finansal ürünlerin; değişken faizli krediler, türev ürünler, mevduat ve menkul kıymetler olacağı öngörülmektedir.

Referans Faiz Oranları Nelerdir?

Referans faiz oranları, ilgili otoriteler tarafından periyodik olarak kamuya açıklanan ve farklı para birimleri bazında referans olarak kullanılan faiz oranlarıdır. Söz konusu oranlar, pek çok finansal ürün ve sözleşmelerde referans olarak kullanılabilmektedir.

Referans Faiz Oranlarında Reforma Neden İhtiyaç Duyulmuştur?

Özellikle 2008 krizi sonrasında bankalararası günlük işlem hacminin azalması ve likidite derinliğinin kaybolması öncelikle ABD doları cinsinden Londra bankalararası faiz oranı olan USD LIBOR'un, sonrasında da diğer IBOR'ların piyasayı yansıtmakta yetersiz kalmasına ve dolayısıyla alternatif referans faiz oranı arayışına sebep olmuştur.

Bu çerçevede, Finansal İstikrar Kurulu ("Financial Stability Board") tarafından LIBOR Geçişine İlişkin Global Yol Haritası ("Global Transition Roadmap for LIBOR") oluşturulmuştur. Farklı para birimlerindeki IBOR geçişleri için de ilgili ülkeler nezdinde çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar neticesinde, mevcut referans faiz oranlarının yayımlanmasının ilgili ülke otoritesi tarafından sonlandırılması, kullanımına sınırlama getirilmesi ve/veya değişikliğe uğraması gibi sonuçlar söz konusu olabilecektir. Otoriteler tarafından bir süredir devam eden geçiş çalışmaları kapsamında farklı para birimleri bazında yeni Risksiz Faiz Oranları belirlenmiştir.

IBOR'a Alternatif Olarak Belirlenen Risksiz Faiz Oranları Nelerdir?

Aşağıdaki tabloda belirli para birimleri bazında IBOR geçişine ilişkin planlara ve belirlenen yeni Risksiz Faiz Oranlarına özet olarak yer verilmiştir.

Mevcut Referans Faiz Oranı	Yürürlükten Kaldırılması Planlanan Tarih	Yeni Risksiz Faiz Oranı
USD LIBOR	Gecelik(O/N),1/3/6/12 aylık vadeler için 30 Haziran 2023* 1 hafta ve 2 aylık vadeler için 31 Aralık 2021	SOFR (Secured Overnight Funding Rate/ Teminatlı Gecelik Faiz Oranı)
EURIBOR	Hesaplama yönteminde değişikliğe gidilmiş olup, yürürlükten kalkması beklenmemektedir.	EURIBOR (Euro Interbank Offered Rate/ Avro Bankalararası Teklif Edilen Faiz Oranı)
EUR LIBOR	31 Aralık 2021	€STR (Euro Short-Term Rate/ Avro Kısa Vadeli Faiz Oranı)
GBP LIBOR	31 Aralık 2021	SONIA (Sterling Overnight Index Average/ Sterlin Gecelik Endeks Ortalaması)
JPY LIBOR	31 Aralık 2021	TONAR (Tokyo Overnight Average Rate/ Tokyo Gecelik Ortalama Faiz Oranı)
TIBOR	Yürürlükten kalkması beklenmemektedir.	TIBOR (Tokyo Interbank Offered Rate/ Tokyo Bankalararası Teklif Edilen Faiz Oranı)
CHF LIBOR	31 Aralık 2021	SARON (Swiss Average Rate Overnight/ İsviçre Gecelik Ortalama Faiz Oranı)
TRLIBOR	31 Aralık 2021	TLREF (Turkish Lira Overnight Reference Rate/ Türk Lirası Gecelik Referans Faiz Oranı) https://www.borsaistanbul.com/tr/sayfa/179/tlref-turk-lirasi-gecelik-referans-faiz-orani

* Bankamız tarafından 31 Aralık 2022 itibarıyla geçiş sürecinin tamamlanması hedeflenmektedir.

Türkiye’de TRLIBOR’dan Risksiz Faiz Oranına (“TLREF”) Geçiş Süreci:

Referans Faiz Oranı Reformu kapsamında çalışmalar, ülkemizde de uluslararası uygulamalara paralel şekilde yürütülmektedir. Bu kapsamda, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) ve diğer paydaşların katkısıyla uluslararası standartlarla uyumlu, finansal türev ürünlerde, borçlanma araçlarında, çeşitli finansal ürün ve sözleşmelerde dayanak varlık veya karşılaştırma ölçütü olarak kullanılabilecek Türk Lirası kısa vadeli referans faiz oranı ihtiyacını karşılamak amacıyla Türk Lirası Gecelik Referans Faiz Oranı (TLREF) oluşturulmuştur. Diğer bir ifade ile

Türk Lirası cinsinden finansal ürünlerde yeni referans faiz oranı olarak TRLIBOR yerine TLREF kullanılmaya başlanmıştır. TLREF, Haziran 2019 tarihinden itibaren Borsa İstanbul tarafından günlük olarak yayımlanmaktadır.

IBOR'lar ile Risksiz Faiz Oranları Arasındaki Farklar:

IBOR'lar ile Risksiz Faiz Oranları arasında kredi ve likidite riski gibi unsurlardan kaynaklanan bazı farklar mevcuttur. Başlıca farklılıklara aşağıda yer verilmektedir.

- IBOR'lar birden fazla vade (gecelik, 1 ay, 3 ay, 6 ay vb.) için açıklanırken, Risksiz Faiz Oranları gecelik vade için açıklanmaktadır.
- IBOR oranlarının hesaplama yönteminde teminatsız borçlanma kotasyonları dikkate alınırken, Risksiz Faiz Oranlarının hesaplanmasında genellikle menkul kıymet teminatlalı repo piyasaları dikkate alınmaktadır.
- Risksiz Faiz Oranları, finansal piyasalarda gerçekleşen işlemlere dayalı olarak hesaplanmakta olup piyasayı yansıtmaya kabiliyetinin daha yüksek olması beklenmektedir.

İhracatçılarımıza Olası Etkileri:

Dünya genelinde gerçekleştirilmekte olan Referans Faiz Oranı Reformu'nun, Bankamız nezdinde gerçekleştirdiğiniz veya gerçekleştirmeyi planladığınız işlemler ve sözleşmeleri üzerinde - aşağıda belirtilenler de dahil ancak bunlarla sınırlı olmaksızın - çeşitli etkilerinin olması beklenmektedir. Referans Faiz Oranı Reformu kapsamında;

- IBOR'lara bankalar arasındaki teminatsız işlemler dayanak olurken, Risksiz Faiz Oranları repo piyasalarında gerçekleşen teminatlalı işlemleri esas almaktadır. Bu çerçevede Risksiz Faiz Oranları IBOR'lardan daha düşük seviyede belirlenebilmekte olup, mevcut işlemlerde taraflardan birinin lehine/aleyhine IBOR'a kıyasla ilave ekonomik sonuç doğmasını önlemek amacıyla, sözleşmede IBOR'un yerini alacak Risksiz Faiz Oranı üzerine denkleştirme marjı ("adjustment spread") eklenmesi gerekebilecektir.
- Risksiz Faiz Oranlarının yayımlanma sıklığında değişiklik olabileceği gibi, söz konusu geçiş ile birlikte gerek mevcut gerekse yeni işlem ve sözleşmelerde, faiz hesaplama metodolojisinin yanı sıra faiz oranının belirlenme zamanı da (ödeme dönemi sonunda belirlenmesi gibi) farklılaşabilecektir. Bu sebeple, Bankamızla gerçekleştirdiğiniz mevcut değişken faizli işlem ve sözleşmelerde ödenmesi gereken faiz tutarlarında değişiklik meydana gelmesi mümkündür.
- Risksiz Faiz Oranları uygulaması gereğince ödenecek faizin, faiz dönemi sonunda belli olması gibi metodoloji değişiklikleri, müşterilerimiz açısından uyum sağlamaya dönük sistemsel ve operasyonel hazırlıkların yapılmasını gerektirebilir.
- IBOR'un kullanımdan kaldırılacak olması nedeniyle, mevcut sözleşmelerinize geçiş sürecini düzenleyen bir "sözleşmesel yedek faiz hükmü"nin ("fallback clause")

eklenmesi gerekebilecektir. Bankamız, ilerleyen dönemlerde müşterilerimiz ile mevcut sözleşmelerin güncellemesi için iletişime geçebilecektir.

- Geçiş sürecinde düzenleyici kurumlar/otoriteler tarafından sözleşmelere ve hukuki işlemlere uygulanacak “yasal yedek faiz oranları” belirlenebilir. Bir önceki maddede belirtilen “sözleşmesel yedek faiz hükmü” hususunda taraflar arasında mutabık kalınamaması ya da ihtilaf oluşması halinde, bahse konu “yasal yedek faiz oranları”nın uygulanması gündeme gelebilir.
- IBOR’ların yerine geçecek Risksiz Faiz Oranları, işlemden işleme, üründen ürüne, ülkeden ülkeye farklılık gösterebilir. Riskten korunmak için yapılan bir işlem bu farklılıklar sebebiyle etkinliğini kaybedebilir.

Faydalı Olabilecek Bilgi Kaynakları:

TL: [Türkiye Bankalar Birliği – IBOR Geçiş Süreci ve TLREF Çalışmaları](#)

TL: [Borsa İstanbul : TLREF](#)

USD: [New York Federal Reserve: Alternative Reference Rates Committee \(ARRC\)](#)

EUR: [European Central Bank: Working Group on Euro Risk-Free Rates](#)

GBP: [Bank of England: Working Group on Sterling Risk-Free Reference Rates](#)

CHF: [Swiss National Bank: National Working Group on Swiss Franc Reference Rates](#)

JPY: [Bank of Japan: Study Group on Risk-Free Rates](#)

[Financial Stability Board \(FSB\)](#)

[Financial Conduct Authority \(FCA\)](#)

[ICE Benchmark Administration \(IBA\)](#)

[ISDA Credit Adjustment Spread Values \(Bloomberg\)](#)

Referans Faiz Oranı Reformu’na ilişkin sorularınız olması halinde Şubeniz aracılığıyla Bankamız ile iletişime geçebilirsiniz.

Yasal Uyarı:

İşbu bilgilendirme metni, yalnızca genel çerçevede ve özet bilgi sunma amaçlı hazırlanmış olup, bu bağlamda konu hakkındaki tüm bilgi ve riskleri kapsamaz. Herhangi bir hususta vergi, hukuk, yatırım, mevzuat veya muhasebe danışmanlığı dahil herhangi bir danışmanlık sağlanması, yönlendirme, tavsiye veya önerilerde bulunma amacı taşımaz. Aynı doğrultuda, bu bilgilendirme metninde Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş (Türk Eximbank) tarafından herhangi bir referans faiz oranının kullanılması, değiştirilmesi veya reformu veya bunlarla ilişkili risklerin önemi veya gerçekleşme ihtimaliyle ilgili genel ya da özel nitelikte herhangi bir görüş beyan edilmemektedir. Faiz oranlarında herhangi bir sona erme veya reformun ortaya çıkması tamamıyla ilgili otoritelerin takdirinde olup bu sebeple herhangi bir değişiklik veya riskin ortaya çıkması, bunlar sonucu oluşacak olumsuz maddi sonuçlar veya Referans Faiz

Oranı Reformu veya sona erme dolayısıyla ortaya çıkabilecek maliyetler/giderler ile ilgili Bankamızın herhangi bir sorumluluğu veya taahhüdü bulunmamaktadır. Bu bilgilendirmede yer alan hiçbir husus konu ile ilgili yasal mevzuata aykırı şekilde yorumlanamaz. İşbu metinde yer verilen bilgilere dayanarak verilecek kararlar, yapılacak/yapılmayacak işlemlerinden ve bu işlemlerin olası neticelerinden ve Referans Faiz Oranı Reformu'ndan doğabilecek herhangi bir sonuçtan Bankamız herhangi bir surette sorumlu değildir. Müşterilerimiz sona erecek veya reforma uğrayacak faiz oranlarıyla ilgili, kendi ihtiyaçları çerçevesinde ve kendi inisiyatiflerinde vergi, hukuk, finans, muhasebe ve diğer konularda danışmanlık alıp almayacaklarını değerlendirmeli ve gelişmeleri yakından takip etmelidir. Bu bilgilendirme, Bankamızın yayınlama tarihindeki bilgi ve anlayışını yansıtmakla birlikte, yayınlanmasından bu yana konu hakkında önemli gelişmeler olmuş ya da gündeme gelmiş olabilir. Bankamızın bu bilgilendirmede yer alan bilgileri güncelleme veya düzeltme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Ayrıca bu bilgilendirmenin yapılması, Bankamız tarafından müşterilerine düzenli bilgilendirme yapma yükümlülüğü altına girildiği anlamına da gelmemektedir. Bu bilgilendirme, Bankamız tarafından dilediği zaman ve tek taraflı olarak değiştirilebilir. Referans Faiz Oranlarının Reformu veya sonlandırılması ile ilişkili olası riskler hakkında uyarıda bulunmak veya bunları tanımlamak amaçlı Bankamız tarafından yapılan/yapılacak/sağlanacak diğer metin ve bilgilendirmeler de geçerli olup; bu bilgilendirme, konu ile ilgili olarak Bankamız tarafından yayınlanan/duyurusu yapılan ilgili diğer dokümanlarla bir arada değerlendirilmelidir.